

BALAYAR SADIQ

SÖZÜN VƏTƏN OVQATI

Poetik topluların başqa bədii kitablardan başlıca fərqli və diqqətçəkən məziyyəti odur ki, bircə şeirlə də müəllifin poetik gücünü, iqtidarını görmək mümkündür. Bəzən bir şeir bütöv bir yaradıcılığın, bir şair taleyinin poetik indeksinə çevrilir və bu uğur müəllifə sənətkar etiketi qazandırır. Tutduğu vəzifə mövqeyindən, qazandığı titullardan, fəxri adlardan asılı olmayaraq hər bir şair şeirindən, misrasından boylanır.

Digər ədəbi janrlar kimi şeirdə də bədii ümumiləşdirmə səriştəsi şairin yetkinliyinin, dolğun əsərlər yaratmaq bacarığının əyani təzahürüdür. Mahiyyət etibarlı ilə ədəbiyyatda bütün mövzular işlənmişdir. Lakin istedadlı qələm sahibləri "köhnə" mövzulara da öz poetik nəfəsi ilə yeni ruh verə bilir, məhz poetik ruhun canlılığı, tərəvəti şairin özünəməxsusluğunu şərtləndirən amillər sırasındadır.

Müasir poeziyamızda yurd həsrətini, Qarabağ ağrısını bədii sözün aynasında canlandıran poetik sözə səmimi ovqatla xidmət göstərən şairlərdən biri də AY-NUR YASƏMƏN QARABAĞLIDIR.

Onun poeziyasının əsas mövzusu vətənpərvərlik duyğularının, ləyaqətli insan şəxsiyyətinin səmimi və obrazlı tərənnümüdür.

Şairin əsərləri bədii məziyyətlər, poetika baxımından nəzəri cəlb etməklə bərabər, həm də məxsusi yaradıcılıq fəaliyyətinin xüsusiyyətləri ilə də maraq doğurur. Səmimi ahəngdarlığı, rəvanlığı ilə seçilən şeirləri vətəndaşlıq möhürü ilə təsdiqlənərək, xalqın ruhunu oxşayan şair dəsti-xəttini müəyyənləşdirir və geniş oxucu sevgisinin ünvanına çevrilir.

"VƏTƏN HƏSRƏTLİ ÖMÜR" kitabına toplanmış poetik nümunələr səmimi şair düşüncəsinin sənət

müstəvisində əyaniləşməsidir. Aynur Yasəmən Qarabağlının şair kimi fərdi yaradıcılıq manerasını səciyyələndirən önəmli xüsusiyyət onun vətəndaşlıq qayəsinin səmimiyyəti və dolğunluğudur. Şairin müxtəlif mövzularda yazılan şeirlərini səmimiyyət, həyat hadisələrinə fəlsəfi baxış, xeyirxahlıq duyğularının təbliği və saf sevgi kimi amillər birləşdirir. Bütün bu məziyyətlər onun sözə məsuliyyətlə yanaşmasının nəticəsi olmaqla bərabər, həm də sənətə həvəslə yiyələnməsi-nə zəmanət verir.

Şairin ədəbi uğurunu şərtləndirən cəhətlərdən biri də onun qələmə aldığı mövzuların mahiyyətinə dərin-dən vara bilməsi, gördüyü problemlərin səbəbini sənətkar kimi araşdırmasıdır. Milli-mənəvi dəyərlərimizə bağlılığı, milli özünüdərk mövzularına daha dərin-dən vaqif olması diqqətdən yayınmır. Onun şeirlərində yalnız milli ağrılarımız göstərilir, həm də bu bə-laları doğuran səbəblər bədii sənət güzgüsündə işıqlandırılır. Aynur Yasəməninin poetik nümunələrində Vətən, insan, təbiət və zamanla bağlı fikir və düşüncələr təqdim olunan mahiyyətin mühüm tərkib hissəsi kimi üzə çıxır.

Vətən sevgisi, yurd məhəbbəti onun yaradıcılıq kredosunun əsasını təşkil edir. Özünəməxsus obrazlar yaratmaq bacarığı, sözün yerində və ustalılıqla işlətmək məharəti, həmçinin sadə deyimlə zəngin poetik mənə ifadə edə bilməsi onun şairlik xüsusiyyətini əyaniləşdirir.

Kitabdakı şeirlərin önəmli məziyyətlərindən biri də Vətən həsrəti ilə yanaşı, insanın mənəvi dünyasının, hisslər, duyğular aləminin həssas və zərif ifadə olunmasıdır. Bu poetik nümunələrdə lirik qəhrəmanın

yaşadığı yurd ağrısının dərinliyi ilə bərabər eşqin ucalığını, qüdrətini daha parlaq və gözəl ifadə etmək üçün istifadə olunan bədii təsvir və ifadə vasitələrinin tərəvətli şairin poetik bacarığının ehtivasıdır.

Şairin poetik əsərlərinin lirik qəhrəmanları öz müşahidə qabiliyyətləri ilə diqqəti cəlb edir. Onların fərdi poetik simaları, yalnız qələmə aldığı nümunələrin üslub cəhətlərində deyil, həmçinin hadisələrə yanaşmasında, onları seçməsində və qiymətləndirməsində, lirik "eqo"nun əhval-ruhiyyəsini tərəvətli, həm də səmimi çalarlarla ehtiva etməsindədir.

O, dilimizin zəngin və rəngarəng təhkiyələrindən, bədii təsvir və ifadə vasitələrindən bacarıqla istifadə edərək qələmə aldığı mövzuların bədii həllini, poetik ümumiləşdirməsini özünəməxsus ovqatla təqdim edə bilir.

Aynur Yasəmənin yaradıcılığında məxsusi bir məziyyət var ki, onu başqalarından fərqləndirə bilir. Bu cəhəti şərtləndirən amil geniş və dərin mənada sadəlikdir və bu sadəlikdə bədii zənginlik və müdriklik mövcuddur. Onun şeirlərinin məğzini təşkil edən dərin və poetik ictimai mənə uğurlu yaradıcılıq səciyyəsi daşıyır.

Bu poetik nümunələri mövzusunda asılı olmayaraq daxili bir bədii məntiq, ümumi bir mənə birləşdirir. Aynur Yasəmənin şeirlərində insana inam və etibar motivi güclü olduğu üçün bu məziyyət şeirlərinin bədii siqlətinə nikbin əhvali-ruhiyyə, işıq və hərarət qatır.

Aynur Yasəmənin rəvan və təbii üslubu, şeirlərinin vəzn, bölgü, qafiyə və poetik strukturunun digər elementlərindən məharətlə istifadə etmək bacarığı onun yaradıcılığını şərtləndirən keyfiyyət kimi önəmli səciyyə daşıyır. Poetik yükündən, bədii mahiyyətindən asılı olmayaraq şairin bütün şeirlərindən vətən ətri gəlir, neciblik, məhəbbət, halallıq qoxusu duyulur. Bu şeirlərində insanın insanlar qarşısında, bəşəriyyət qarşısında insanlıq borcunun və ləyaqətinin vicdanla, namusla, ədalətlə icrası məsələsinə böyük diqqət verilir. Belə xüsusiyyətlər onun şeirlərinə ictimai dərinlik, geniş vüsət və məzmun bütövlüyü gətirir.

Məlumdur ki, lirik əsərlərdə yenilik ruhu o vaxt diqqət kəsb edir ki, orada həyatı müşahidə bədii materialın, poetik obyektin yeni cizgilərinə, görünməyən tərəflərinə nüfuz etmiş olur. Aynur Yasəmənin şeirlərində ictimai, mənəvi, əxlaqi tamlıq və halallıq mövzusu geniş yer tutur və onun dünyagörüşünün, bədii-estetik idealının müəyyənlişməsində, formalaşmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Bu poeziyanın ən səciyyəvi xüsusiyyətlərindən biri onun müasirliyi, yəni, şair müasir həyatımızın təzadlarını, onun insanlara səadət bəxş edən məqamlarını və eyni zamanda, in-

sanları əzab mənəşəsində sıxan anları poetik məzmununda ehtiva edərək, onu yeni-yeni mənə çalarları ilə zənginləşdirir.

Aynur Yasəmənin şeirlərində milli kolorit qüvvətli olduğu üçün böyük maraq doğurur. Bu cəhət şeirlərin mövzusunda, mütəmadi müraciət olunan qoşma janrının ahəng və ritmində, bədii təsvir vasitələrində nəzərə çarpır. O, insan mənəviyyatının qüdrət və gözəlliyini tərənnüm edəndə də, doğma yurdu vəsf edəndə də, elin adət-ənənələrindən yazanda da kolorit zənginliyi diqqəti cəlb edir.

Şair bəzən bir bənddə lakonik poetik detallarla oxucu xəyalında orijinal lövhələr canlandırır. Onun bir sıra şeirlərində mürəkkəb psixoloji vəziyyətlər, anlar və duyğular, hisslər aləmi çox zərif və dəqiq ifadəsini, bədii həllini tapmışdır. Bu mənada o, daim inkişaf edən həm forma və məzmun əlvanlığı, həm də poetika baxımından yetkinləşən şairdir.

Bəllidir ki, bədii sənətin gücü böyük ideyanın, dəyərli fikrin obrazlı təcəssümündə, səmimi və tərəvətli ehtivasındadır. Bu keyfiyyətlər qələm sahibindən bədii sözün mənə çalarlarını, dilin incəliklərini duymağı, poetik obrazlar sistemində əsərin forma və məzmun vəhdətini yaratmağı, sənət qarşısında daim məsuliyyət hissini qorumağı tələb edir. Bütün bu məziyyətlər şair Aynur Yasəmənin yaradıcılığında öz əksini tapmışdır.

"VƏTƏN HƏSRƏTLİ ÖMÜR" şeirlər toplusunu şairin ədəbi uğuru, yaradıcılıq nailiyyəti kimi səciyyə- ləndirmək olar.

